

RAT · ESTONIA ·

JEVGENI ONEGIN

ЕВГЕНИЙ ОНЕГИН

PJOTR TŠAIKOVSKI
JEVGENI ONEGIN

Lüüriõised stseenid 3 vaatuses, 7 pildis
op. 24

Libreto — Pjotr Tšaikovski (Konstantin Šilovski osavõtul)
Aleksandr Puškini samanimelise värssromaani järgi

Esiõendus — 21. märts 1986

Dirigendid —
VELLO PÄHN
ENDEL NÕGENE

Lavastaja —
NEEME KUNINGAS

Kunstnik —
Eesti NSV rahvakunstnik ELDOR RENTER

Dekoratsioonid maalinud —
Eesti NSV teeneline kunstitegelane UNO KÄRBIS

Tantsuseaded —
Eesti NSV rahvakunstnik HEINO AASSALU

Repetiitor — BERTA KRUMM

Koormeistrid —
JÜRI RENT
ANNE DORBEK

Kontsertmeistrid —
Eesti NSV teeneline kunstitegelane REET LAUL
IVO SILLAMAA
AARNE TALVIK
JAANUS JUUL
HELI VAUS

Orkestri kontsertmeister —
Eesti NSV teeneline kunstnik MATI UFFERT

Etenduse juht — PEETER KARELL

OSADES:

- Larina, mõisaproua — Eesti NSV teeneline kunstnik
 TIINA JAAKSOO
 Eesti NSV teeneline kunstnik
 LIIDIA PANOVA
 ÜLLE TUNDLA
- Tatjana — Eesti NSV teeneline kunstnik
 MARE JÕGEVA
 Eesti NSV teeneline kunstnik
 HELVI RAAMAT
 MAARJA HAAMER
 SIRJE PUURA
- Olga — Eesti NSV teeneline kunstnik
 LEILI TAMMEL
 MARIKA EENSALU
 VAIKE KIIK
- Filippjevna, hoidja — Eesti NSV rahvakunstnik
 URVE TAUTS
 Eesti NSV teeneline kunstnik
 LEILI TAMMEL
 LUDMILA DOMBROVSKA
 (külalisena)
- Vladimir Lenski, noor poeet — Eesti NSV rahvakunstnik
 IVO KUUSK
 ROSTISLAV GURJEV
 ANTS KOLLO
 MATI KÕRTS
- Jevgeni Onegin — HANS MIILBERG
 VÄINO PUURA
 TARMO SILD
- Vürst Gremin — Eesti NSV rahvakunstnik
 TEO MAISTE
 Eesti NSV rahvakunstnik
 MATI PALM
 Eesti NSV teeneline kunstnik
 UNO KREEN
 LEONID SAVITSKI
- Rooduülem — NEEME HENK
 ARVO LAID
 REIN TAIDLA

- Zaretski — Eesti NSV teeneline kunstnik
 ERVIN KÄRVET
 ENNO MIKKELSAAR
 REIN TAIDLA
- Triquet, prantslane — ANTS KOLLO
 MATI KÕRTS
 LEMBIT POOBUS
- Guillot, kammerteener — ÜLO MATESEN
 VALDO PEETRI

Talupojad, ballikülalised, mõisnikud, ohvitserid —
 RAT «Estonia» ooperikoor

Tegevus toimub Larinite mõisas ja Peterburis
 1870-tel aastatel

Sisuseletus

I vaatus

TATJANA LARINA

1. pilt. Aed Larinite mõisas. Majast kostab Tatjana ja Olga laul.

Tatjana.

Tumm, kartlik, nukrapilguline
kui laanehirv, kui külaline
jää kodustele võõraks ta
ju pisukese lapsena. / ... /
Ta südames üks mõte tärkas.
Aeg oli käes. Örn tunne ärkas
nii nagu viljaterake ...

Olga.

Ilmsüütult naeratama varmas
ning kuulekas ja ikka kraps —
örn Olga oli üliarmas
ja lihtsameelne tütarlaps.
Ta sinisilmad, rõõmus tuju,
blondjuuksed ...

Larina ja Filippjevna meenutavad oma noorusaega. Kostab talupoegade laul. Lõppenud lõikuse märgiks toovad nad viljavihu. Larinitele sõidab külla nende naaber Lenski, noor poeet. Ta toob kaasa oma sõbra Onegini, kes on äsja saabunud Peterburist.

Nad olid aga kahekesi
kui leek ja jää, graniit ja vesi,
kui värss ja proosa — vastandid.

Onegin.

Onegin pidas kombeid silmas
prestiiži pärast kui pedant
ja oli nõnda-öelda frant. / ... /
Ei: pidustustest peagi pettus
ta hing ja muutus jahedaks,
ja iluduste truudusetus
läks varsti päris igavaks. / ... /
Ta tundis ägeduse leeki,
kuid pikapeale tüütasid
ka tülid, mõök ja püstolid.

Lenski.

Ta südames, kus täitsa puudus
suurilma paheline tusk,
veel valitsesid arm ja truudus
ja vankumatu õnneusk. / ... /
Poeedi südant võimsalt valdas
blond neiu oma iluga:
Vladimir Lenski vaevalt maldas
veel olla ilma Olgata.

Tatjana.

Hing aimuspiinas avari,
ta ihkas, ootas ... kedagi,
kes tuligi ... Ju helendama
maailm lõi uues valguses.
Tatjana ütles: see on tema!

2. pilt. Öö. Tatjana kirjutab Oneginile oma tärnanud armastusest.

«Miks käisite meid külastamas?
Miks tuli teiega see piin? / ... /

Kuid ei, ma kõhelda ei malda
ja täiesti su meelevalda
nüüd annan oma saatuse.»

3. pilt. Aianurk Larinite mõisas. Kostab marju korjavate tütarlaste laul. Onegin kohtub aias Tatjanaga.

«Mis loeb te armsus ja te ilu?
Ma neid ei vääri paraku.
Te abielus pettuksite:
ma võin ehk armuda (miks mitte?),
kuid harjun — ja siis niikuinii
ei armastaks teid põrmugi.»

II vaatus

VLADIMIR LENSKI

4. pilt. Ball Larinite juures. Tatjana nimepäevale on tulnud arvukalt külalisi. Kättemaksuks Lenskile, kes kutsus teda sellele igavale ja provintslikule ballile, hakkab Onegin flirtima Olgaga. Triquet püüab omaloominguliste kupleede esitamisega leevendada tekkinud pinget, kuid asjata.

Kui peenelt pununud intriig! / ... /
... Mis liig, see liig! / ... /
noor Lenski naiste nükkeid neab,
kuid juba tunneb, juba teab
ka lahendust, mis annab aru ...

5. Pilt. Duell. Lenski on oma sekundendiga ammugi kohal. Hilinenult saabub Onegin.

Kaks vihameest! Kas tõesti praegu
ei mäleta siis kumbki neist
nii hiljutisi armsaid aegu,
kus mõisteti veel teineteist? / ... /
... Jah, veel on mahti,
et kargel hommikul need kaks
kätt andes naerma pahvataks! / ... /
Onegin tulistas. Ning samas
lõi Lenskile ta kalmukell.

Duell. Ilja Repini joonistus 1899. a. Puškini «Jevgeni Onegini» väljaandele.

Дуэль. Рисунок Ильи Репина к изданию «Евгения Онегина» Пушкина 1899 г.